

نگرشی نو در طراحی آپارتمان های مسکونی با رویکرد آشتی با طبیعت و باز شناسی نقش حیات و فضای سبز در زندگی انسان

مهشید شکيبا^۱، علیرضا نخست^۲

۱- کارشناسی ارشد معماری، دانشگاه بین المللی آزاد جلفا، (m.shakiba68@gmail.com)

۲- استاد یار دانشگاه بین المللی آزاد جلفا، (jolfanakhost@yahoo.com)

چکیده

نزدیک به سه دهه است که آپارتمان نشینی با همه محاسن و معایبی که دارد در کشور ما به ویژه شهرهای بزرگ متداول شده و هر چند راهکار مناسبی برای تامین مسکن خانواده ها به نظر می رسد، اما در تبع آن باعث ایجاد تغییراتی در روند زندگی انسان نیز شده است. تغییراتی که باعث دگرگونی الگو های فضایی و به دنبال آن تغییر نقش ریز فضاهایی شده است که قرن ها پاسخگوی نیاز های فرهنگی و اجتماعی اقوام ایرانی بودند. در این میان حیات یکی از چندین نمونه ای بود که دستخوش تحول یا به تعبیری نابودی گردید. حیات که در خانه های تاریخی لازمه زندگی ایرانی بود و همچون اتاقی بدون سقف مامن ساکنان خانه بود و مظهری بود از صورت مرکز گرای عالم باطن به طور کلی از سازمان فضایی خانه حذف گردید و آنچه باقی ماند فضای بازی در حد فاصل معبر عبوری و ساختمان بود که بیشتر جنبه عبوری داشت. تمام برج های مسکونی که تا کنون ساخته شده اند (از ساده ترین فرم های جعبه مانند اواخر قرن نوزدهم تا پیچیده ترین فرم های اوایل قرن بیست و یکم) یک نقطه ضعف مشترک بزرگ دارند. ساکنین این برج ها، آسمان باز را بالای سرشان ندارند، زیرا آپارتمان هایشان حیات و فضای سبز ندارد. این مشخصه مشترک برج های مسکونی تاثیرات روانشناختی منفی فراوانی بر مردم و به ویژه کودکان ساکن این ساختمان ها می گذارد. از دیدگاه معمارانه، این نقطه ضعف رایج از آنجا ناشی می شود که تقریباً در تمامی برج های مسکونی ساخته شده تا این تاریخ کف طبقه ی بالایی سقف طبقه ی پایینی است، بنابراین امکان شکل گیری حیات برای واحدها وجود ندارد. در این مقاله هدف بررسی نقش طبیعت و فضای سبز و در تبع آن نقش حیات در مسکن کهن ایرانی و باز شناسی آن در آپارتمان های امروزی و جستجوی کنبود ها بر اساس پیشینه معماری ایرانی در این زمینه است.

واژه های کلیدی: طبیعت، فضای سبز، حیات، آپارتمان مسکونی